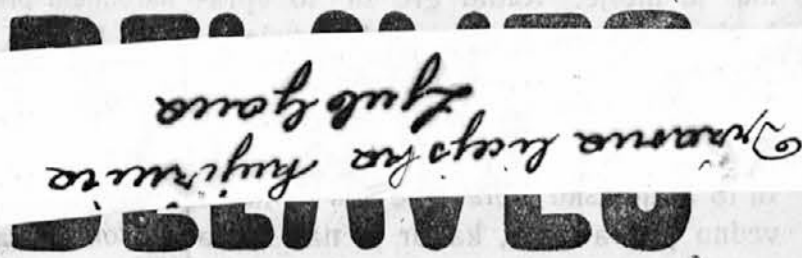

MARIBORSKI

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 6'50 mesečno, četrtletno K 19'50.

Če pride naročnik sam v uredništvo po list: Mesečno K 6'— — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik opoldne.

Posamezna številka stane 40 vin.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Edm. Schmidova ulica št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Atentat na Erzbergerja.

LDU Berlin, 26. januarja. Ko je minister Erzberger danes dopoldne zapuščal sodišče v Moabitu in vstopil v svoj avtomobil, je neki mladenič dvakrat ustrelil nanj z revolverjem. Minister je ranjen z eno kroglo na rami. Druga krogla, merjena v trebuh, je odletela, ker je zadela v trd predmet. Napadalca so prijeli. Druga vest se glasi: Minister Erzberger je zapuščal v spremstvu državnega pravdnika Friedländerja sodišče v Moabitu in je krenil proti svojemu avtomobilu. Preden je vstopil, se je še razgovarjal s Friedländerjem. Zdaj je pristopil mlad, lepo oblečen mož in je nanj ustrelil. Friedländer se je obrnil in skočil proti napadalcu. Ta trenotek je atentator ustrelil drugič na Erzbergerja. Ta je padel, kakor poročajo očitvidci, v svoj avtomobil, ki se je odpeljal. Storišča so prijeli policijski organi. Dognalo se je, da je napadalec l. 1899 v Berlinu rojeni bivši praporščak sedaj dijak po imenu Alfred von Hirschfeld, ki biva v Steglitzu pri svojih stariših. Njegov oče je bančni uradnik.

Nove boljševiške zmage.

LDU Berlin, 26. januarja. »Deutsche Allg. Ztg.« poroča po »Politiken« iz Helsingforsa, da so boljševiski priborili v Ukrajini veliko zmago nad belimi četami ter uplenili mnogo vojnega gradiva. Sedaj nadaljujejo pohod na Odeso.

Kuga v Moskvi.

LDU Stockholm, 26. januarja. Agence Havas poroča iz Moskve: Vsled kuge je svet ljudskih komisarjev zapustil Moskvo in se preselil v Tver.

Legar v Estonski.

LDU London, 26. januarja. (Brezlično.) Po poročilih iz Estonske se je legar med estonskimi četami zelo razširil. Dosedaj je obolelo nad 6000 mož.

Mir med Estonsko in Rusijo.

LDU London, 26. januarja. Po vesteh iz Helsingforsa se v najkrajšem času sklene mir med Estonsko in sovjetsko Rusijo.

Po odgovoru Nizozemske.

LDU London, 26. januarja. (Brezlično.) Razpravljajoč o odgovoru Nizozemske, menijo londonski listi, da ga zavezniki ne bodo smatrali za zadnjo besedo. Mogoče bodo na-

prosili nizozemsko vlado, naj poveri nizozemskim učenjakom sestavo poročila glede tega vprašanja. »Morningpost« misli, da bodo obsodili bivšega nemškega cesarja in contumacia.

Pomanjkanje premoga na Francoskem.

LDU Pariz, 26. januarja. Pomanjkanje premoga se je poostrilo. Včeraj je bila v ministrstvu za dela seja, v kateri so sklenili čas razsvetljave v kolikor mogoče omejiti. Predložili bodo v parlamentu tudi zakonski načrt, da se čimprej uvede letni čas. Razlika v premogovni produkciji znaša 40%. Kriza se je poostrila vsled stavke v Rotterdamu in Duisburgu, vsled povodnji v Porenju in vsled grozeče stavke angleških rudarjev.

Požar na dunajski pošti.

LDU Dunaj, 26. januarja. V poslopiju stare dunajske pošte, ki je zgorela včeraj, je bilo nastanjenih več oddelkov likvidirajočega finančnega ministrstva. Vzrok požara dosedaj še ni pojasnjen.

Proti ekspedicijam in za Irsko.

LDU London, 26. januarja. Asquith je v svojem govoru, ki ga je imel v Cambridgeju, protestiral proti udeležbi Anglije na raznih ekspedicijah in zahteval, da se prizna Irski pravica samoodločbe.

Noske proti neodvisnim socialistom.

LDU Berlin, 26. januarja. Državni minister za narodno brambo, Noske, je prepovedal osem velikih shodov, ki so jih sklicali danes neodvisni socialisti, da bi protestirali proti ustavitvi 30 neodvisnjaških listov.

Delovanje reparacijske komisije.

LDU Pariz, 26. januarja. »Agence Havas« poroča: Delovanje reparacijske komisije je pričelo včeraj s slavnostjo, kateri je predsedoval Millerand. V svojem govoru je poudarjal, da se giblje naloga komisije v tem, da določi pred l. majem 1921 skupno vsoto škode, ki se mora poravnati, oziroma visokost dolžne vsote. Komisijo bo vodila pri delu le pravičnost, umestnost in odkritosrčnost. Komisija si je izvolila predsednikom Domarda, podpredsednikom italijanskega delegata Bertolinija in tajnikom angleškega poslanika Falterja.

Naša narodna sila.

Zopet smo enkrat pokazali pred svetom, da nismo tako slabi, kakor se zdi našim nasprotnikom okoli nas in črnogledim nezadovoljnežem v naši državi. Na zunaj izgledamo res slabo: okoli in okoli smo obdani od sovražnikov, v notranjosti pa smo razdeljeni na nešteto strank. Toda nekaj je še v nas, kar kaže pred svetom našo nar. silo t. j. naša odločnost proti vsem, kadar je treba braniti naše Primorje. Zdelo se je, da je po enoletnem zavlačevanju med našim narodom izginila ona nar. zavest, ki se je pokazala v začetku našega novega življenja, ko smo še verjeli, da bo naše vse, kar je našega. Mučeniška pot naše mlade države je bila težka in naši nasprotniki so upali, da bo pri tem otrpnilo narodu srce... Ne bilo bi čudno — toda tega niso in ne bodo dočakali. Ko so začele prihajati zadnje slabe vesti iz Pariza, je protestiralo sleherno slov. srce proti tej krivici. In v nedeljo je izpregovoril zopet ves narod v skupnem protestu proti nasilju. Mogoče, da Evropa ni čula tega našega protesta. Pravijo, da so nam podaljšali rok za par dni, da si premislimo. Mi si ne bomo premislili in vlada mora biti v tem izvrševalka narodne volje. Zadnja nedelja je pokazala, da naša nar. sila še ni padla — vzdržali smo in bomo vzdržali še naprej... Kadar gre za našo zemljo, za naše morje, za naše življenje, takrat se pokaže naša skupna sila. Ta sila se bo tem bolj pokazala, ako pride do skrajnosti. Mi smo predolgo trpeli v sužnosti, da ne bi znali ceniti svobode in premalo smo vžili svobode, da bi jo zamenjali za novo sužnost. Podobni smo človeku, ki mu je premagati zadnjo zapreko do zmage. Izmučene so naše roke od dela in boja — toda če bo treba, bomo zbrali svoje zadnje sile in pokazali bomo svetu — da nas ni malo. Naš narod globoko čuti, kaj

mu je morje. Kadar gre za to vprašanje, vzvalovi jugoslovenska duša — in to bo ostalo tako, kajti morje je del našega življenja. Vsa naša bodočnost se bo razvijala v tem znamenju. In to življenjsko vprašanje nas bo našlo vedno pripravljene, kakor je nas našla zadnja nedelja.

Ta teden se odločuje važno zgodovinsko in evropsko vprašanje. To je naše življenjsko vprašanje. Bodimo pripravljene — pripravljene na vse — vsak dan, vsako uro!.. Narod, domovina Te kliče! Združi svoje sile! Pokaži, da hočeš živeti! Zdaj in vselej!

Slovenci! Slovenke! Govorite povsod samo slovenski!

Politični pregled.

Avstrijsko-jugoslovenska meja. Avstrijski (narodni zastopnik, dr. Wutte, je stavil v zadnji seji dunajskega narodnega predstavnštva na vlado interpelacijo radi avstrijsko-jugoslovenske meje na Štajerskem. V interpelaciji trdi, da se avstrijska vlada za predstoječe delovanje mejne komisije čisto nič ne briga, dočim delajo Jugoslovenci že delj časa z vsemi silami na to, da si ohranijo čimveč mejnega ozemlja.

Demokrati za Hooverja. »Deutsche allg. Ztg.« poroča iz Haaga: Ameriški demokrati listi so pričeli z živahno agitacijo nastopati za Hooverjevo kandidaturo. Neznano je še, kako stališče bo zavzel Wilson. Vodja demokratov Hitchcock se je izjavil za Hooverjevo kandidaturo.

Dr. Renner o razmerju napram sosednjim državam. Na interpelacijo vsenemcev je pojasnil dr. Renner, dne 23. t. m. v

Prvi kongres jugoslovenskih žen v Beogradu.

(Predavanje gospe dr. Lipoldove v »Mar. ženskem društvu« dne 18. jan. 1920.)

(Dalje.)

Popoldne istega dne so bila enoglasno sprejeta savezna pravila, ki jih je ožji odbor določil. To so bili lepi trenutki, ko je zmagal sporazum nad malenkostnim egoizmom.

Sprejeto je bilo ime: »Savez žena države Hrvata, Srba i Slovenaca« s pripombo, da se spremeni to ime v ime »Savez jugoslovenskih žen« kakor hitro spremeni država svoje ime.

Ta popustljivost je bila le naša dolžnost proti častitljivim Srbkinjam, ki so predsedovale našemu kongresu. One so vzgojile sinove in so jih žrtvovala za naš skupni dom. Njihove žrtve so bile ogromne. Koliko je bila zmožna pretrpeti in s kolikim samozatajevanjem je zamogla v najbridkejših dnevih delati za svoj dom Srbkinja, pričajo referati posameznih društev, predvsem samaritskega društva »Kola srbskih sestara«. Da se po vseh teh žrtvah, vsem tem trpljenju Srbkinja težko odpove svojem imenu, za katerega se je borila in katerega je ves svet s spoštovanjem izgovarjal, je razumljivo.

Mlajše Srbkinje razumevajo novo dobo drugače. »Mi hočemo Jugoslavijo in mi ju čemo storiti« je rekla Kastnaréva v svojem imenu in v imenu svojih somišljenk. In Zofki Kvedrovi reče mlad dijak, ki je študiral v Parizu: »V Parizu nas je bilo 500 — in vsi smo vedeli, da smo le tedaj dobri Srbi, če smo Jugoslovenci!« Srbija se lahko s svojo mladino ponaša.

narodnem predstavnštvu svoje stališče in stališče njegove vlade, napram sosednjim državam. O Madžarski je rekel, da s to državo v doglednem času še ne bo prišlo do onega razmerja, katerega bi bilo želeli. Krivo je temu pred vsem dejstvo, da Madžarska noče izročiti zapadnih nemških komitatov, katere je konferenca prisodila Avstriji ter rovarjenje monarhistov, ki hočejo postaviti zopet na prestol Habsburgovce. S Čehoslovaško, je rekel, hočemo živeti v sporazumu; njena demokratična ustava bo dovolila tudi našim bratom v Sudetih prosto narodno življenje. Istotako bo naše razmerje tudi napram kraljestvu SHS najpriskrnejše. Ogresivna politika avstrijskih Nemcev je umrla s staro avstro-ogrsko monarhijo, radi tega ne bo odslej dalje nobenega povoda več, da bi živeli z našimi slovanskimi sosedi v sovraštvu. Nasprotno, pridobili si bomo prijateljstvo vzhoda, ki bo obojestransko jako blagodejno uplivalo.

Boljševiške zmage. Iz Stockholma se javlja: Sovjetsko poročilo pravi, da je bilo mesto Mohilev zavzeto po rdečih četah. Na južni fronti je boljševiška armada oddaljena 60 verst od Črnega morja. Na kavkaški fronti je povsod prekoračila reko Don. V Sibiriji je dosegla Kitajsko mejo.

Boljševiška propaganda. Iz Moskve poročajo, da je poslal Trockij 15.000 boljševiških agentov v Evropo, da pripravljajo veliko boljševiško revolucijo, ki ima izbruhnitj letos v maju po celem svetu. Istotoliko število agentov je odšlo tudi v Ameriko in v ostala ozemlja. Po Trockijevem zatrdilu je svetovna zmaga boljševizma že gotova stvar. Mase čakajo samo še poziva iz Moskve, nakar se bodo dvignile kakor en mož ter strmoglavile vse sedanje kapitalistične vlade.

Holandska vlada odklonila izročitev Viljema. Holandska vlada je izročila Vrhovnemu svetu v Parizu odgovor na noto, v kateri je antanta zahtevala izročitev bivšega nemškega cesarja Viljema. V svojem odgovoru pravi, da

Vredna je velike dedščine osnovane na žrtvah in trpljenju.

In naša mladina? Naši dijaki, naša dekleta, kje ste vi? . . .

Po sprejemu pravil, je pričela higijenska sekcija. Stvarno so se razpravljala vprašanja alkohola, tuberkuloze in prostitucije, s čim se naj to trojno svetovno zlo izkorenjuje med našim narodom.

S tem je bil program kongresa izčrpan in glavni namen kongresa dosežen t. j. medsebojno osebno vpoznanje dela jugoslovenske žene v preteklosti. Ob enem so bili postavljeni skupni cilji za bodočnost in načrtana so bila pota, ki peljejo k njim. Vera v medsebojno prisego in ljubezen naj nam bo podpora na teh potih.

Zborovalke še sklenejo, da se bo prihodnji kongres vršil na Jurjev dan, t. j. dne 24. aprila 1920 v Zagrebu, nato zaključil predsednica kongres z besedami:

»Mile sestre, ve ste nam prinesle vso dušo in vse svoje srce in jaz nimam dovolj besedi, da se vam zahvalim. Upam in želim, da bomo delale z združenimi močmi in plod našega dela da bo: dobrobit, veličina in sjaj naše velike in lepe domovine!«

Razšle smo se z globokim prepričanjem v srcu, da se bo ta želja izpolnila.

A sestale smo se spet kmalu na to pri skupnem banketu, ki so ga priredile isti večer nam v čast Srbkinje v Grand-Hotelu. Bile so to zame tako slovesne ure, da mi je bila vsa lepa zunanja forma, v kateri se je kongres vršil, postranska stvar. Mislila sem vedno na to, da sem danes dne 23. septembra 1919 v Beogradu pri

predloženi želji ne more ugoditi, ker bi bilo to proti njenim postavam, ki zagotavljajo azilsko pravico vsem političnim pregnancem. Dalje opozarja antanto, da jo sklepi pariške mirovne konference, pri kateri ni soudeležena, prav nič ne brigajo.

Dnevne vesti.

Obletnica. Danes je obletnica krvavega dneva v Mariboru. Nahujskana množica je hotela takrat pred ameriansko komisijo pokazati svoj odpor proti Jugoslaviji. Po šolah se je hujskalo otroke in tako je nastal sprejod, ki je prišel na Glavni trg, kjer je vojaštvo zastražilo magistrat. Ker je množica navalila na vrata, je straža rabila orožje. . . Žalosten dogodek — toda svarilen zgled. Takrat je bilo šele v prvih mesecih po vojni. Pojsod so bile izredne odredbe. Danes je vse jasno. Usoda Maribora je odločena. Razumnim ljudem je to jasno in morebiti danes tudi hujskači spoznavajo, da so bile žrtve zaman. Določitev naše severne meje je bila podana z našo narodno mejo. Ta meja je tudi naravna. Slovenski narod je tisoč let vzdržal v najtežjih bojih na svojih tleh. Na gričih severno od Drave je stala naša narodna straža. Ako smo jo vzdržali v tuji državi, je bilo naravno, da je nismo pustili, ko smo postavili svojo državo. Kar je bilo južno od te meje, je bilo naseljeno pod pritiskom nemške vlade. Maribor je bila taka nemška naselbina. Zahtevali smo ga zase, ker spada na naš teritorij. Komur to ni bilo po volji, temu nismo branili odhoda. Zato je bil napad na magistrat dne 27. januarja obupen čin, ki ni mogel imeti uspehov. Za nas je ta obletnica spomin našega boja za naš Maribor. V enem letu se je mnogo spremenilo. Danes je Maribor naš in se lepo razvija. Imel bo v Jugoslaviji veliko bodočnost. To spoznavajo tudi naši nar. nasprotniki. Žrtve z dne 27. januarja 1919 so bile zadnje žrtve za nemški Maribor — koliko naših ljudi je izkrvavelo — za slov. Maribor!

O mariborskih volitvah se je obširno razpisala tudi »Volksstimme«, organ jugosl. soc. dem. stranke za Slovenijo. List pravi, da pojde »paša-regent« za magistrata in zdaj je vprašanje kdo bo župan. Na to preide na kritiko strank, ki pridejo v Mariboru v poštev. Klerikalci imajo baje v mestu malo pristašev, narodni socijalisti baje »denuncirajo« nemške hujskače in so brezpomembni. Liberalci tudi

slavnostnem zaključku ženskega kongresa in pred očmi mi je bil nepozabni 12. maj preteklega leta, dan našega deklaracijskega tabora na Bizelskem. Tudi po tistemu shodu nas je bila zbrana večja družba, manjša seveda ko danes — bilo nas je približno 60 — in med nami je stal in govoril mlad Srb, visokošolec iz Zagreba in mi vsi smo pili njegove besede. Nazdravljaj je jugoslovenskim legijonarjem in napil — ne dunajski — krfski deklaraciji! Plašno sem se še tedaj ozrla po oknih, ki so bila odprta. A danes ni več strahu pred avstrijsko policijo, v grobu je, ki si ga je sama skopala in ki mu več sledu poznati ni. Nje ni in mi, ki tedaj nismo smeli biti in se zvati s svojim imenom, smo danes v našem Beogradu. Mi vsi iz vseh krajev tisočletnega robstva: iz Hrvaške, Slavonije, Slovenije, Bačke, Baranje, Banata, Bosne, Hercegovine in Dalmacije smo tukaj zbrani.

Predseduje nam Srbkinja, ki jo spoštujemo tem bolj, ker vemo, da izpolnjuje svojo dolžnost kot predsednica Saveza z največjim samozatajevanjem. Med tem ko je vodila ta resna in simpatična žena delo kongresa, je ležal doma njen sin na smrt bolan za boleznijo, ki si jo je nakopal v vojni.

Nedaleč od predsednice sedi odličen gost, zdravnica gospa Dr. Morton, amerianska-milijonerka. Njene milijone povdarim za to, ker jih ta žena smatra bolj za last srbskega naroda kakor pa svojo last. Leta 1914 je prišla kot zdravnica med Srbe, da jim pomaga v največji bedi. Priljubil se ji je narod in od tistega časa naprej dela zanj. Osnovala je že več bolnic — še v zadnjem času je ustanovila štiri. Obenem skrbi za srbske dijake. Na njene stroške študira

Imajo volilcev. In sicer zato, ker so že celo leto Nemce zatirali: »vzeli so jim šole, uropali so jim gledališče, Vesno itd.« Na to sledi dolga vrsta pritožb proti postopanju napram Nemcem. Mi vemo zakaj se organ jugoslov. soc. dem. stranke tako zavzema za Nemce, saj smo imeli zadnji čas priliko videti, kaj se skriva za tem. Mi bi gospode samo opozorili, da pred vojno v Mariboru ni smel viseti javno niti slovenski plakat — in da se takrat socijalni demokrati niso nikoli potegnili za slovenske pravice. Da je naša država po prevaru morala poseči po izjemnih odredbah, je bilo čisto naravno — isto se je vršilo po vseh državah — in lahko rečemo, da so te začasne »krivice« proti našim narodnim nasprotnikom prave malenkosti v primeri s tem, kar se je godilo proti nam cela stoletja. V Mariboru ni bilo niti ene slovenske šole — bili smo brezpravni. Mi nismo roparji kulturnih zavodov — pustili smo kulturne zavode njih namenom in mislim, da tudi delavci priznajo, da je naše slov. gledališče kulturno mnogo višje od bivšega nemškega. Glede kulturne in politične svobode se imajo menda ravno nemški soc. demokrati najmanj pritoževali — saj ravno oni to svobodo prav pridno — izrabljajo. Iz članka v »Volksstimme« je jasno, da pojdejo internacionalci in nemški nacionalci skupno v volilni boj — za slovenske stranke je to opomin, kaj je njih dolžnost. Upamo, da se ne bo zgodilo, — da bi se vrnili v Maribor — stari časi — nemško socijalnega nasilja.

Stric iz Amerike. Nov načiu, kako bi poskrbeli za vojne sirote, so iznašli Čehi. Vsak otrok, ki je v vojni zgubil svojega očeta in nima sredstev, da bi se izučil v tej ali oni stroki, naj dobi svojega strica v Ameriki — seveda češkega strica. Pravijo, da ima ta stvar lepe uspehe. V Ameriki se je priglasilo že mnogo čeških stricov, ki so priglavljeni poskrbeti za enega otroka. V Pragi je poseben odbor, ki prideli stricu otroka in poskrbi za vzgojo. In stric pošlje toliko in toliko dolarjev na mesec. Morebiti bi tudi jugoslovenski strici iz Amerike kaj storili za naše dečke. Misel se nam zdi srečna in važna.

Predavanje Mar. ženskega društva v Narodnem domu je bilo prav lepo obiskano. Dr. Toplak je v lepem govoru pojasnil važne strani našega rodbinskega življenja in je odkrival nevarnosti, ki prete narodu, ako ne premaga boleznih, ki se skrivajo v našem organizmu. Predavanje je bilo lepo in poučno.

v Ameriki trideset Srbov, sedemindvajsetim pa je preskrbela v različnih zavodih brezplačna mesta. Sama nam je pri banketu rekla: »Od leta 1914 naprej ni bilo dneva, da bi ne bila kaj storila za Jugoslavijo«. Zunanosti je neizmerno simpatična, inteligentna je a nežna; energijo o kateri pričajo njena dela je v njenem nastopu videti. To ji daje posebno prednost pred drugimi ženami njene vrste.

Srbkinje imajo še eno tako mecenko in zaščitnico. To je Angležinja, žena srbskega poslanika v Bernu gospa Makel Gruić. Ta žena spoštuje in ljubi narod svojega moža tako, da je zbrala zanj v dnevih nesreče milijone. Vkljub slabega zdravja je prepotovala med vojno Ameriko ter tam agitirala in zbirala. V znak udanosti in hvaležnosti ji je bil poslan z našega kongresa pozdravni telegram. Pozdravni telegrami so se bili poslani gospej Wilson in, pa predsednici mednarodne ženske zveze Lady Aberden.

Banketa sta se še udeležila kot gosta minister prosvete g. Pavle Marinkovič in minister socijalne politike g. Vitomir Korač. Iz govora ministra prosvete je bilo razvidno, da je resno in stvarno delo ženskega kongresa vzbudilo prijetno iznenadenje v resnih krogih in da smo si z njim me žene svoj ugled v državi dvignile. Nato je govoril minister socijalne politike. Povdaril je veliko simpatijo do dela žene v javnosti in povdaril, da bo vedno po svojih močeh podpiral zahteve žen. Rekel pa je ob enem: V splošnem pa ne varujte preveč našemu kavalirstvu. Vedite, da se morajo vse pravice izvojevati.

Jugoslovenski akademiki v Mariboru izvršujemo prijetno dolžnost, da se tem potom zahvaljujemo vsem onim, ki so pripomogli h krasno uspelemu akademskemu plesu. Pred vsem izrekamo zahvalo našemu velezaslužnemu in neumorno delavnemu pokrovitelju g. primariju dr. Iv. Matko-tu. Nadalje se zahvaljujemo vsem narodnim damam, na čelu jim gg. dr. Rosinova in dr. Graselličeva, ki so neutrudljivo sodelovale pri bifejih. Zahvalno nam je omeniti marljive gospodične, ki so nam oskrbele kotiljone. Naša topla zahvala gre tudi g. Friedlu, hotelirju pri »Meranu« in g. Jančarju, hotelirju pri »Zamorcu« za darovano vino. H koncu se zahvaljujemo vsem cenjenim gostom, ki so posetili naš ples ter tako pripomogli k lepemu moralnemu in gmotnemu uspehu.

Neljub dogodek se je zgodil na nedeljskem zborovanju. Ko je zastopnik soc. dem. stranke dr. Skapin po lepem začetku, ki je vzbudil splošno odobravanje, začel govoriti nekoliko preobširno o programu mednarodnega proletarijata — so se začuli najprej medkljici, potem protest in nazadnje zvižgi, tako da je govornik končal svoj govor, ne da bi ga mogel dovršiti. Na takem zborovanju je to neprijeten dogodek tem bolj, ker je zastopnik soc. dem. stranke za svoja izvajanja v početku žel burno odobravanje in se je zdelo, da hoče svoje nazore utemeljiti tudi s stališča mednarodnega proletarijata. Toda to utemeljevanje je počasi prehajalo v nekaj agitacijski govor, zato je vzbudilo odpor. Na shodu je bilo še nekaj odmevov dopoldanskega prot. shoda, duhovi so bili vznemirjeni zato je razumljivo, da je prišlo do tega dogodka, ki ga moramo s stališča skupnega nastopa vseh strank obsojati, ker kazi enotnost našega odpora proti zunanjemu nasilju. Ako se je bojno razpoloženje zborovalcev obrnilo proti govorniku soc. dem. stranke, je treba to razumeti samo na ta način, da je govornik zašel predaleč na strankarsko polje in ni bil več stvaren. Pri tem se je pokazalo tudi ogorčenje, ki vlada vsled zadnjih dogodkov med narodnim delavstvom proti soc. dem. stranki.

Novi ekspresni vlaki Dunaj—Trst. Dne 26. januarja 1920 se je uvedel na progi Dunaj—Trst nov par ekspresnih vlakov št. 3 in 4. Vlak št. 4 odhaja iz Trsta vsak torek in soboto, vlak št. 3 iz Dunaja vsaki ponedeljek in petek. V Ljubljano prihajata približno ob času kakor nekdanji dnevni brzovlaki. Ta dva vlaka imata tudi direktni kurzni voz Dunaj—Beograd in obratno, v vseh vozovih pa samo I. razred. Glede odprave potnikov, prtljage itd. opozarjamo na razglas, ki je izvešen v vseh naših postajah pri osebnih blagajnah.

Orkester »Glasbene Matice« ima redno vajo v sredo, dne 28. t. m. ob 19. uri (7. zvečer). Pozivljamo vse člane, da se odzovejo — vsaj z ozirom na udeležbo pihal, točno in polnoštevilno. Dirigent prof. Topič.

Dar dijaški kuhinji v Mariboru. Mesto venca na grob pokojnega reškega Jugoslavena dr. Andrije Bakarčiča, so darovali njegovi pogrebci pri Balonu in v Narodnem domu 500 K za tukajšnjo dijaško kuhinjo. Prisrčna hvala!

VI. zbirka daril za uožno šolsko mladino. Mestnemu šolskemu svetu so poslali darila za VI. zbirko za uožno šolsko mladino naslednji gospodje: g. magister Viktor Savost K 50.—, g. Otokar Badl, po g. dr. Rosina K 500.— ter g. J. J. K 54.—. Skupna vsota doslej prejetih daril znaša 8423'41 K.

Kmetijski pevski zbor iz Macinec priredi 31. t. m. v Ptujju medžimurski večer. Prvikrat bomo pozdravili naše kmečke brate Medžimurce v naši Sloveniji, prvokrat bodo posetili naši osvobojeni Medžimurci naše Štajersko, naš Ptuj. Ni nam popolnoma neznan mešan kmetijski zbor iz Macinec, čitali smo že o triumfih ki jih je žel v Zagrebu, Varaždinu in Čakovcu. Radi tega pokažimo tudi mi Slovenci interes za ta renomiran seljaški zbor in pohitimo v Ptuj, da jih s tem pridobimo še za naš Maribor.

Dva čudna slučaja. Danes zjutraj so našli pri Dravi za vojašnico 9 mesecev staro dete, ki je bilo zavito v odejo in popolnoma

zmrznjeno. Gre očitno za zločin, ki še ni pojasnjen. — Včeraj zjutraj pa so našli pri izpraznjevanju greznic v hiši nasproti policijskemu komisarijatu v greznici pet do 6 mesecev stari plod. Poizvedovanja v hiši so dognala, da gre za naravno splavljenje. Storička je žena v hiši stanujočega zdravnika. Čeden zdravnik!

Tatvina medu. Preteklo noč so neznan storičnik, najbrž domačini, ulomili v Hrenici pri Št. Petru čebelnjak Fr. Kisaria, odprli nasilno 10 panjev, poklali čebele in ukradli okoli 100 kg medu. Ljudstvo se svari pred nakupom medu. Vsak, ki bi prodajal med, naj se naznani prvemu stražniku.

Žigosanje eno- in dvokronskih bankovcev v Avstriji. 24. t. m. objavljena izvršilna naredba odreja, da se bodo eno- in dvokronski bankovci žigosali. Kedaj se prične žigosanje, še ni natančno naznanjeno. Določeno pa je tako, da bodo nežigosani bankovci tudi še nadalje veljali kot plačilno sredstvo, dokler ne izide druga naredba.

Šef policije — tat. Iz Klausenburga poročajo, da so tamkaj zaprli šefa tajne policije, ker je izvršil več ulomov ter pokradel za več tisoč kron blaga in gotovine.

Zaspanost v Romuniji Zaspanost, ki se je razširila po Madžarskem se je pojavila tudi že v Romuniji. V Bukarešti je bilo doslej ugotovljenih pet slučajev te bolezni.

Zadnje vesti.

Nadaljne protestne manifestacije.

LDU. Ljubljana, 26. januarja. V okviru splošnih protestnih manifestacij proti italijanskemu nasilstvu v jadranskem vprašanju in proti ententnem ultimatu se je vršil danes ob 18. uri v Unionski dvorani napolnjeni do zadnjega kotička po udruženju akademikov — beguncev na ljubljanski univerzi sklican velik protestni shod. Shod je otvoril z navdušenimi besedami akademik Čok, nakar je bil izvoljen narodni predsednik dr. Dinko Puc za predsednika, ki je v kratkih jedrnatih besedah očrtal naš politični položaj. Govorilo je več akademikov, zastopnikov vseh političnih strank, nadalje zastopniki Sokolske in Orlovske zveze, beguncev iz zasedenega ozemlja in Reke itd. Vsi govorniki so najodločneje protestirali proti nameravani nasilni rešitvi jadranskega vprašanja in soglasno odklanjali vsako popustljivost napram ententi. Burno pozdravljen je nastopil srbski kapetan Stojković, ki je naglašal popolno vzajemnost Srbov v tem vprašanju in med splošnim odobravanjem naznanil, da se ustanovi v prihodnih dneh v Ljubljani »legija smrti« ter vabil na vstop.

K sklepu je govoril še vodja pisarne za zasedeno ozemlje dr. Fornazarić, ki je vabil vse ki čutijo z brati-trpinami onkraj demarkacijske črte, naj se organizirajo in takoj lotijo vztrajnega dela, da se pripravi boljša bodočnost.

Soglasno je bila sprejeta resolucija, ki z ogorčenjem protestira proti dejstvu, da se hoče jadransko vprašanje rešiti po imperialističnih principih, protestira nadalje proti takozvani Wilsonovi črki, ki bi izročila Italiji na milost in nemilost nad 400.000 zavednega jugoslovenskega prebivalstva, pozivlja vse odločilne državne činitele in našo mirovno delegacijo, da ne sprejmejo nobenega kompromisa, ki ne bi slonel na načelih samoodločbe narodov, izjavlja končno, da ne bo naš narod nikdar klonil pred krivico, ki bi mu jo prizadele države, ki so proglasile, da se bore za pravice malih narodov.

Predsednik je nato z navdušenimi besedami zaključil veličastno vspehi shod in med splošnim odobravanjem poslal pozdrave trpinom onkraj demarkacijske črte.

Razne vesti.

250 milijonov frankov za protialkoholno propagando. V Angliji se je ustanovilo društvo s kapitalom od 250 milijonov frankov t. j. 5 milijard kron, ki ima namen širiti protialkoholno propagando po vsem svetu.

Nesreča na morju. Iz Kopenhagena poročajo, da je v Kategatu vihar potopil parnik „Maidun“, ki je bil na potu iz Kopenhagena v Ameriko. Od 50 mož posadke se ja rešil samo eden, vsi drugi so utonili.

Tifus v vzhodni Galiciji. V vzhodni Galiciji silno razsaja tifus. Poljsko ministrstvo za narodno zdravje se je obrnilo na Dunaj s prošnjo, naj ji pošlje Avstrija potrebnih zdravnikov, ker jih na Poljskem silno primanjkuje.

Nenavadno odkritje zlatega rudnika. Zlatosledca Dowesa so pred več leti, ko se je vračal z dobljenim zlatom domov, zajeli Indijanci ter ga usmrtili. Pred svojo smrtjo pa je denar raje zakopal, ko pa da bi ga prepustil Indijancem. Njegov sin je že večkrat poskušal najti ono mesto, kjer leži zakopan očetov zaklad, pa vselej zaman. Sedaj pa se mu je končno posrečilo najti ono mesto ter izkopati zlato, ki predstavlja vrednost 45.000 dolarjev. Poleg zlata je našel tudi zemljevid, na katerem je označen prostor, kjer je njegov oče našel omenjeno zlato. Tako je odkril obenem zaklad in rudnik.

Montblanski predor. Železniški predor skozi Montblanc so že začeli graditi. Podjetje sta financirali francoska in italijanska vlada, ki sta nakazali v ta namen že pet milijonov funtov.

Povratak ameriških Poljakov. Po poročilih poljskih listov se je priglasilo pri poljskih konzulatih v Ameriki 60.000 Poljakov ter zaprosilo za potno dovoljenje, da se vrnejo domov. Poljski listi računajo, da ima sorazmerno vsak od zgoraj navedenih Poljakov najmanj 2000 dolarjev. Dotok tolikega števila dolarjev na Poljsko, bi jako ugodno uplival na zboljšanje poljske valute.

Parnik „Saint Louis“ zgorel. V Hobokenu pri Newyorku je zgorel orjaški parnik „Saint Louis“. Škoda se ceni na en milijon dolarjev.

Izdaja: Tiskovna zadruga.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska „Mariborska tiskarna“, Maribor.

Mala oznanila.

Gospica-kontoristinja se sprejme v čevljarsko delavnico. Plača 800 do 1000 K mesečno. Poizve se v upravi lista. 2-1

Spretna, privatna šivilja sprejema navadna in moderna dela. Kje, pove upravništvo. 2-1

Plemenska kobilica, oldenburške rase, 17 let, in pol pesti visoka, eksemplar za razstavo, se samo dobremu konjereju proda. Vprašati v gostilni Figovec, Ljubljana, Dunajska cesta.

Rezan in okrogel les

tramove — drva — oglje — kupuje vsako množino

„DRAVA“, lesna trgovska in industrijska družba z o. z. MARIBOR.

Agitirajte za „Mariborskega Delavca“ in med prijatelji našega tiska za „Tiskovno zadrugo“ v Mariboru.

SODE
(posebno za mast) in
ZABOJE

odda preživilni urad okrajnega glavarstva Maribor na javni dražbi.

Dražba se vrši v četrtek dne 29. januarja 1920 in sicer:

Dražba za sode ob 9. uri v Edmund Schmidovi ulici št. 8

Dražba za zaboje ob 11. uri v Meljski cesti št. 26 (tvrška Gulda).

Restavracija in hotel
pri „Zamorcu“
(hotel „Mohr“), Maribor

Izborna pristna vina. — Lepe tujske sobe.
— Najboljša jedila. — Klubova soba. —
Prostori vrt.

Za obilen obisk se priporočata
Franc in Pavla Jančer.

A. Vertnik

trgovina z mešanim blagom in premogom

Sodnijska ulica 17

☛ priporoča se občinstvu. ☚

Občinska hranilnica v Mariboru

(prej Gemeinde-Sparkasse)

Župnijska ulica št. 2 (Pfarrhofgasse Nr. 2)

v lastni hiši.

Stanje hranilnih vlog K 42,442.640·26

Rezervni fondi K 2,749.997·67

==== Shramba za pupilske hranilne knjižice itd. ====

Sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun po najvišji točasno običajni obrestni meri.

Uradije vsak dan od 8.—12. ure razun nedelje in praznikov.